

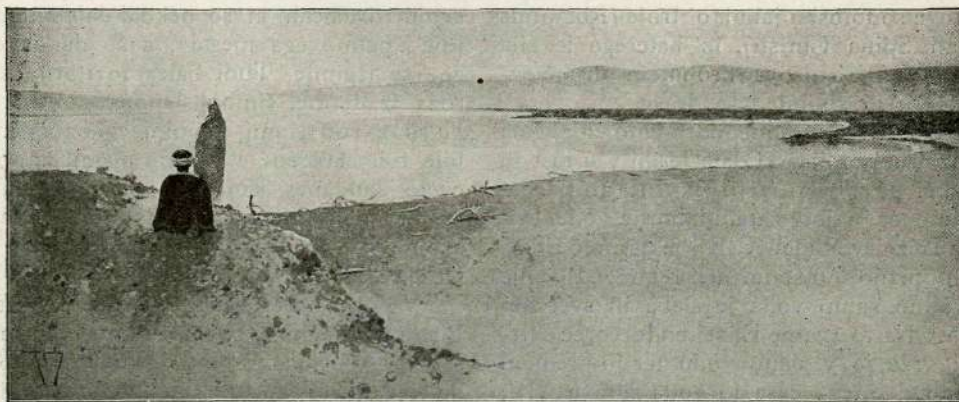
le jedno tretjino vsega morja obsega. Sedaj vemo, da je dolina Mrtvega morja najnižja suha udrtnina, kar jih je na svetu. Gladina ali višina Mrtvega morja je namreč 394 metrov, to je čez 1200 čevljev nižja od Sredozemskega morja; dno njegovo je pa še jedenkrat nižje, namreč 399 metrov, toliko je namreč globoko. Ako primerjamo višičino jeruzalemskega mesta, iz katerega smo potovali, z nižino Mrtvega morja, razvidimo, da se dviga Jeruzalem nad Mrtvim morjem nič manj nego 1154 metrov. Iz tega lahko spoznaš, kako globoko nam je bilo treba navzdol iti.

Učenjaki so izračunali, da reka Jordan vsak dan v Mrtvo morje izliva šest milijonov ton vode. Kam gre ta neizmerna množina vode, ko Mrtvo morje nima izliva? Kam drugam kakor v zrak? Ker je zrak v tej nizki dolini razgret in suh, vsprejme váse to množino vodnega sopara. Od kod pa dobiva morje svoje kemijske

snovi in posebno sol, ko se vendar vanj zlivajo samo sladke vode, in kako je nastalo, ni še dognano.

Nekak odgovor tej uganki nam daje sv. pismo.

Dolina, katero zavzema Mrtvo morje, bila je nekdanj „lepa kakor paradiž ali rodovitni Egipt“, da rabim besede sv. pisma I. Mojzes XIII, 10. V njej so bila zloglasna štiri mesta: Sodoma, Gomora, Sebojim, Segor. V prvem teh mest je bival okoli l. 2100 pred Kr. Lot, Abrahamov stričnik. Sodomske ljudje pa so bili najhujši in veliki grešniki pred Bogom (I. Mojzes XIII, 13). Ker je bila zemlja rodovitna in je imela vsega v preobilici, so ptuji vladarji prežali na njeno bogastvo in izkušali si jo podjarmiti. In res, kakor čitamo v I. Mojz. XIV, 30, so Sodomitje ob času Lota in Abrahama služili trinajst let nekemu Kodorlahomorju, kralju Elamitov v južni Perziji. Ko se nato pobunijo zoper ptujca vladarja, pride ta s štirimi drugimi kralji stra-

Ob Mrtvem morju.

hovat jih. Štiri sodomski kralji se pa postavijo v bran, a bili so premagani. Med drugimi ujetniki je bil tedaj tudi Lot. Nekateri Sodomitje so beže popadali v studence zemske smole (asfalta), ki so izvirali v oni dolini.

Prišlo pa je nánje še hujše. Sodomitje niso bili samó bogati, vsega siti, ampak tudi razuzdani. Zató jih je Bog pokončal z ognjem in žveplom. Vsa sodomska mesta razun Segorja, v katero je bil Lot zbežal, bila so pokončana.

Gledé na te podatke sv. pisma razlagajo današnji katoliški in protestantovski učenjaki, da je bil gorenji, večji kotel Mrtvega morja že pred Abrahamom, ker se je vanj izlival Jordan. V dolnjem manjšem in plitvem kotlu pa so stala sodomska mesta. Da bi kaznoval Sodomite, zažgal je Bog one studence zemske smole ali pa dal iz bližnjih moabskih gor bruhati lavo, ki je užgala zemsko smolo. Sežgana zemlja se je nato vdrla ali pa po potresu se znižala. Voda

gorenjega kotla se je vsled tega zlila v nižji, dolnji in takó se je morje razširilo proti jugu ter dobilo od ondotnega sveta slano vodo.

Pravijo, da hočejo Angleži izkopati kanal od Sredozemskega morja skozi galilejsko planjavo (Ezdrelon) do Jordana in prekopati dolino Mrtvega morja tje do elanitskega zaliva ob Sinaju. To bi bilo sicer možno, a potem bi se preplavila z morsko vodo cela Jordanova dolina tje gori do Meromskega jezera — in te bi bilo vendarle škoda, ker je lepa in rodovitna. Tudi bi se izgubila sladka voda, ako bi se pomešala s slano morskó. Pri vsem tem bi Mrtvo morje ne izgubilo svojega današnjega značaja in za prekmorsko zgodovino bi bil tak kanal popolnoma nepotreben, ker je sueški mnogo krajši in primernejši. Menimo, da čudež, katerega je Božja roka v dolino Mrtvega morja zarisala, ostane večni in da ga ne izbriše nobena človeška umetnost.